

Sorgindsats i skole og dagtilbud

Retningslinjer for arbejdet

I sorgindsatsen er det vigtigt at have fokus på, at årsagen til barnets sorg kan ligge år tilbage. Der ligger således et stort arbejde for den enkelte skole i at kende sine elever. Dette fordrer et tæt samarbejde skolens medarbejdere imellem, hvorfor sorgindsatsen bør italesættes på alle skoler.

Definitionen af børn i sorg er børn der enten har mistet, eller vil miste i nærmeste fremtid grundet fx. kritisk sygdom ved nærmeste familie.

Skole

Sparring på tværs:

Der er i efteråret 2018 uddannet 29 sorggruppeledere, som fordeler sig på i alt 13 skoler. Da der er en del skoler, der endnu ikke har en uddannet sorggruppeleder er det et krav, at de enkelte netværk og distrikter samarbejder, sparrer med hinanden og i fællesskab opretter sorggrupper på tværs af skolerne. De enkelte sorggrupper kan således bestå af børn i sorg fra hele kommunen.

Skolerne skal endvidere være åbne for samarbejde på tværs af kommunerne. Det skal således være muligt for børn i sorg, der er bosat uden for Herning Kommune, at deltage i en sorggruppe i Herning Kommune, såfremt der ikke er et tilbud i egen kommune.

Erfaring viser, at den geografiske sammensætning af sorggrupperne er uden betydning for de omhandlede børn i sorg. Det der er afgørende er, at de er sammen med andre, som står i samme situation som dem, og hvor de kan føle sig forstået og lyttet til.

For at sikre sorgindsatsen etableres der et centralt sorgteam og en central koordinatorfunktion. Koordinatorens opgave er at oprette sorggrupper på tværs af skoler. Skolerne kan således kontakte koordinatoren, såfremt de har børn, som ønsker at gå i sorggruppe, men hvor skolen ikke selv har en gruppe eller har mulighed for at oprette en. Samtidig giver dette koordinatoren mulighed for at have overblik over, hvilke skoler der har behov for sorggrupper, og hvilke skole der allerede har sorggrupper.

Sorgteamet er sammensat med repræsentanter fra forskellige faggrupper, som alle har ekspertise inden for børn i sorg. Sorgteamets opgave er at bistå sorggrupperne med viden og ekspertise om børn, der har mistet.

Sorggrupperne kan endvidere sparre med Selvhjælp Herning.

Forældresamarbejde:

En forudsætning for arbejdet i sorggrupperne er forældresamarbejde. Det er skolens pligt at informere de aktuelle forældre, fortælle om handleplaner og afholde individuelle samtaler med

forældrene, inden deres barn starter op i en sorggruppe. I forældresamarbejdet skal medtænkes øvrig nærmeste familie, personer i barnets nærmiljø, gode venner osv.

Skolen og øvrige interessenter skal tilmed være vidende om, hvordan religion kan have betydning for en specifik kulturs måde at håndtere sorg på. Her skal der endvidere være fokus på eventuelle sprogbarrierer m.v.

Kompetenceudvikling af fagperson:

Der er enighed om, at der er et stort behov for sorggrupper. Etablering af sorgindsatsen indebærer således, at der på sigt bør være fagpersoner på alle skoler. Skolen skal afsætte ressourcer til uddannelse af en fagperson. Såfremt der etableres en sorggruppe skal der endvidere gives tid til planlægning, opfølgning m.v. Skolens udvælgelse af medarbejder til fagperson i sorgindsatsen, skal ikke pålægges en medarbejder, men skal ske efter medarbejderens eget ønske. Årsagen er, at rollen som sorggruppeleder kan være følelsesmæssigt hårdt, og kan derfor ikke sidestilles med AKT. Tildeling af sorgindsatsressourcer kan derfor både være til en AKT vejleder, men det kan også være andre medarbejdere, der påtager arbejdet.

Forvaltningen arbejder på at udbyde endnu et sorggruppelederkurser.

Sorghandleplan:

Der er i maj 2019 udarbejdet en detaljeret fælles skabelon til sorghandleplan. Skolelederen er ansvarlig for, at skabelonen tilrettes, så den passer ind i den enkelte skole. Derudover er skolelederen ansvarlig for, at sorghandleplanen forelægges skolens bestyrelse, forældrebestyrelsen samt italesættes overfor hele skolens personale.

Sorghandleplanen skal ligeledes gøres tilgængelig via skolen hjemmeside.

Dagtilbud

Kompetenceudvikling:

I efteråret 2019 afholder CBL i samarbejde med Kræftens Bekæmpelse et to-dags-kursus for pædagoger i dagtilbud, således at der kommer ekspertise omkring børn i sorg ind i Herning Kommunes daginstitutioner.

På kurset får pædagogerne viden om reaktioner på sorg i 0-6 års alderen samt konkrete redskaber til, hvordan man taler med børn om at have mistet en forælder eller en søskende – både i tiden lige efter tabet, men også hvordan der løbende bliver taget hånd om barnets reaktion på tabet.

På kurset bliver der desuden plads til, at pædagogerne arbejder med udarbejdelse af en overordnet fælles omsorgsplan, som skal anvendes som skabelon for alle daginstitutionerne i Herning Kommune.

På et fagopdelt ledermøde i august bliver det italesat overfor dagtilbudslederne, at de alle skal sende to pædagoger på kurset, så det sikres at alle institutioner får uddannet personale med ekspertise inden for sorg. På det fagopdelte ledermøde i august kommer en repræsentant fra Kræftens Bekæmpelse og giver dagtilbudslederne et lille oplæg som inspiration og opfordring til, hvor vigtigt det er, at alle daginstitutioner sender pædagoger afsted på kurset.

Retningslinjer for arbejdet i den enkelte daginstitution:

Hver institution har to pædagoger med ekspertise inden for sorg, som har været på kurset hos Kræftens Bekæmpelse.

Videreformidling:

For at få viden om sorg formidlet videre til de andre pædagoger holder de uddannede pædagoger et oplæg for de andre pædagoger i institutionen på et personalemøde. Det er daginstitutionens leder, som er ansvarlig for at afsætte tid hertil. Pædagogerne præsenterer den overordnede viden fra kurset. Desuden kommer pædagogerne tilbage fra kurset med konkrete redskaber og materialer. Der opfordres til at disse kan samles i en "sorgkuffert" (nogle institutioner har allerede sådan en).

Sorghandleplan:

Når pædagogerne kommer tilbage fra kurset, skal alle daginstitutionerne arbejde med deres omsorgshandleplaner og revidere disse i forhold til den fælles skabelon til en omsorgsplan, som er udarbejdet på kurset. Hver enkelt daginstitutionens leder er ansvarlig for, at der på et efterfølgende personalemøde bliver afsat tid til at arbejde med handleplanen, så den passer ind i den enkelte institution. Omsorgsplanen bør efterfølgende tages op i forældrebestyrelserne og på MED-møde, så der også er kendskab og ejerskab til dem her.

Sparring på tværs:

Pædagogerne med sorg ekspertise mødes med hinanden og sorgteamet én gang om året for at dele erfaringer og opdatere hinanden på den nyeste viden. Det er koordinatoren i CBL, som er ansvarlig for afholdelse af disse årlige møder.

Ved kursets afslutning oprettes en fælles gruppe i OneDrive, således at pædagogerne med sorg ekspertise har et forum, hvor de løbende kan dele viden med hinanden.

Da der er to pædagoger fra hver institution, som får uddannelsen kan disse i dagligdagen sparre med hinanden. Derudover kan de på eget initiativ opsøge at mødes med pædagoger fra andre institutioner, hvis der er behov for dette udover det årlige møde.

Desuden kan pædagogerne altid søge sparring hos sorgteamet.

Løbende kompetenceudvikling:

Med jævne mellemrum bør der afholdes nye kurser (ift. pædagoger, som får nyt arbejde mv.), så sorgespertisen sikres. Behovet herfor evalueres løbende.